स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांना व्यवहार सल्लागार (Transaction Advisor) म्हणून घोषित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन नगर विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : स्वमअ-२०१७/प्र. क्र. ७१/नवि-३४

हुतात्मा राजगुरू चौक, मादाम कामा मार्ग ४ था मजला, मंत्रालय, मुंबई दिनांक : १५ मे, २०१७

पहा:

- 9) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग क्रमांक स्वभाअ २०१५/प्र.क्र.२३/नवि-३४, दिनांक १५ मे, २०१५.
- २) केंद्रिय पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्रालयाची दिनांक ८ एप्रिल, २०१६ ची अधिसूचना
- ३) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक: स्वमअ-२०१७/प्र.क्र.६०/नवि-३४, दिनांक २९ एप्रिल, २०१७

परिपत्रक:

केंद्र शासनाच्या "स्वच्छ भारत अभियान (नागरी)" च्या धर्तीवर संदर्भीय क्रमांक १ येथील दिनांक १५ मे, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यामध्ये "स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी)" ची अंमलबजावणी सुरू झाली आहे. या अभियांनांतर्गत शहरे "हागणदारी मुक्त" करणे व घनकचरा व्यवस्थापनांतर्गत "स्वच्छ" करणे या दोन प्रमुख बाबींचा समावेश आहे.

२. या अभियानांतर्गत शहरे हागणदारी मुक्त करण्यासाठी शहरांमधील ज्या कुटुंबांकडे शौचालयाची सुविधा उपलब्ध नसल्याने जी कुटुंबे उघडयावर शौचास जातात, अशा ८.३२ लक्ष कुटुंबांना वैयक्तीक घरगुती शौचालय अथवा सामुदायीक शौचालयाची सुविधा उपलब्ध करून देवून शहरे हागणदारी मुक्त करावयाची आहेत. त्यानुसार, दिनांक १५ एप्रले, २०१७ पर्यंत एकूण ३.६५ लक्ष वैयक्तीक शौचालयांची बांधकामे पूर्ण झाली असून, सुमारे १.७५ लक्ष वैयक्तीक

शौचालयांची बांधकामे सुरू आहेत. तर, आता पर्यंत राज्यातील २२५ शहरे हागणदारी मुक्त झाली आहेत.

- 3. शहरांमधील नागरिकांना स्वच्छ पर्यावरण व चांगले आरोग्य मिळावे या करिता घनकचरा व्यवस्थापन नियम, २०१६ ची अंमलबजावणी नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये प्रभावीपणे होणे अत्यंत आवश्यक आहे. या नियमातील तरतूदीनुसार प्रत्येक नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने शहरात निर्माण होणारा १००% कचरा निर्मितीच्या जागीच वेगवेगळा (ओला, सुका, घरगुती घातक पदार्थ) करून स्वतंत्रपणे संकलित करणे, या संकलित केलेल्या (ओला, सुका व घरगुती घातक पदार्थ) १००% कचन्याची वाहतूक करणे, ओल्या कचन्यावर केंद्रीत अथवा विकेंद्रित पध्दतीने जागीच प्रक्रिया करणे. तर, सुक्या कचन्याचे पुनर्वापराकरिता पुन्हा विलगीकरण करून त्यावर प्रक्रिया करणे व उर्वरित कचन्याची शास्त्रीय पध्दतीने विकसीत केलेल्या भरावभूमीवर विल्हेवाट लावून शहरे स्वच्छ करावयाची आहेत.
- ४. घनकचरा व्यवस्थापन नियम, २०१६ नुसार वरील प्रमाणे कार्यवाही करण्यासाठी संबंधित शहरांचा घनकचरा व्यवस्थापनांतर्गत सविस्तर कृती आराखडा तयार करून त्यानुसार कार्यवाही करावयाची आहे. संबंधित शहरांचे सविस्तर कृती आराखडे तयार करण्यासाठी राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान यांच्या स्तरावरून विभागनिहाय संस्थांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. या संस्थांमार्फत तयार करण्यात येणाऱ्या सविस्तर प्रकल्प अहवालांना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत तांत्रिक मान्यता देण्यात येणार आहे. राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्थेमार्फत (NEERI-National Environmental Engineering Research Institute) सविस्तर प्रकल्प अहवालांचे मुल्यमापन (Appraisal) करण्यात येणार आहे. अशा प्रकारे मुल्यमापन झालेल्या सविस्तर प्रकल्प अहवालांना मा. मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीची मान्यता घेण्यात येणार असून त्यानंतर त्याची अंमलबजावणी नागरी स्थानिक संस्थास्तरावरून करण्यात येणार आहे.

- ५. घनकचरा व्यवस्थापनाअंतर्गत मंजूर झालेल्या सविस्तर प्रकल्प अहवालांची अंमलबजावणी नागरी स्थानिक संस्थास्तरारून करताना ती योग्य प्रकारे व्हावी म्हणून आयुक्त तथा संचालक, नगरपालिका प्रशासन, मुंबई यांना व्यवहार सल्लागार (Transaction Advisor) म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
- ६. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१७०५१५११५३८२६२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिष परशुरामे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३. मा. राज्यमंत्री, नगर विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५. प्रधान सचिव (नगर विकास-१), मंत्रालय, मुंबई.
- ६. प्रधान सचिव (नगर विकास-२), मंत्रालय, मुंबई.
- ७. आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई.
- ८. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
- १०. संचालक, राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी संशोधन संस्था, नागपूर.
- ११. सर्व विभागीय आयुक्त.
- १२. सर्व जिल्हाधिकारी.
- १३. आयुक्त, सर्व महानगरपालिका.
- १४. मुख्याधिकारी, सर्व नगरपरिषदा/ नगर पंचायती.
- १५. निवडनस्ती (नवि-३४).